AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 6-as | Phone Park 5318 | WORCESTER, MASS., 14 D. BIRŽELIO (JUNE), 1929 M. | Kaina 5 Centai | Vol. XIV

TERORAS LIETUVOJE, TAI LENKŲ DARBAS?

TERORAS LIETUVOJ — LENKŲ DARBAS?

Rusų laikraščiai "Izviestija" paduoda įdomių žinių apie buvusio lenkų pasienio korpuso vado gen. Minkevičiaus atstatymo priežastis. Laikraštis turįs žinių, kad gen. Minkevičius vadovavo lenkų darbui Lietuvoj ir rėmė plečkaitininkų žygius prieš prof. Voldemaro vyriausybę. Minkevičius buvęs atstatytas iš vietos del nevykusių lenkų agentų žygių Lietuvoje. Be Minkevičiaus, iš pasienio korpuso atleista dar apie 50 karininkų. Toliau "Izviestija" praneša, kad gen. Minkevičiaus vietininkas gen. Tessaro taip pat paskirtas vadovaut priešlietuviškam darbui.

Įvertindamas paskutinius įvykius Lietuvoje, rusų laikraštis pastebi, kad pilsudskininkų laimėjimas turėjo atsispindėt naujuos bandymuos griežtai išspręst lietuviškąjį klausimą. Tik sunki ukiška ir politiška Lenkijos padėtis tuo tarpu kliudanti Pilsudskio "pulkininkų vyriausybei" įvykdyt savo sumanymus Lietuvos atžvilgiu. Del to stengiamąsi sprogdint Lietuvą iš vidaus, šalinti valdžios vyrus, kurie nenori pasiduot Lenkijai. Laikraštis spėja, kad iš lenkų galima laukt naujų bandymų pasiekt savo tikslą.

Užbaigoj "Izvestija" pareiškia, kad Sovietų Rusijos vyriausybė akylai seka įvykius, kurie vystosi arti jos sienų.

ĮSTATYMAS DEL PLEČKAITININKŲ

Ministerių kabinetas šioimis dienomis priėmė specialinio įstatymo apie plečkaitininkus projektą. Sulig juo: 1) kas priklausys prie plečkaitininkų organizacijos okupuotoj Lietuvoj, Laisvoj Lietuvoj ar neitralėj valstybėj, bus baudžiamas, žiurint jo nusikaltimo didumo, iki mirties bausmės. 2) kas suteiks plečkaitininkui šiokios ar tokios paramos, jį priims, tas irgi bus baudžiamas sulig jo nusikaltimo didumu iki mirties bausmės. 3) visos plečkaitininkų bylos bus pavedamos karo teismui. 4) už pranešimą valstybės organams apie plečkaitininkus, už jų sugavimą arba padėjimą sugaut bus skiriamos premijos.

PRANCUZAS VILNIAUS KLAUSIMU

Ne visa prnacuzų spauda lenkų papirkta. Ir ten atsiranda blaivių žmonių, kurie vis dažniau išdrįsta pasakyt tiesą.

Žymus prancuzų politikas, "Revue Parlamentaire" redaktorius Enri de Šambon, įdėjo savo laikraštin įdomų straipsnį, kuriame visai teisingai nušviečia padėtį Rytų Europoje.

Lenkija, anot jo, yra nuolatinis pavojus Europos taikai. Ji vis svajoja apie Rytprusių pagrobimą. Prancuzija turinti suprast, kad šelpdama Lenkiją, ji niekados negalės susitart su Vokietija ir negalės turėt gerų, širdingų santykių su nuskriaustaisiais Lenkijos kaimynais. Iš Prancuzijos draugingumo su Lenkija nieko neišeisią. Lenkija ėmė ir ima iš prancuzų pinigus, o už tai teduoda tik savo plėšikų ir paleistuvių moterų gaujas. Toliau Šambon sako, kad prancuzų spauda, budama lenkų papirkta, be atvangos nuodija Prancuzijos piliečių protą ir neleidžia pasirodyt tiesai. O tiesa ankščau ar vėliau turėsianti išeit aikštėn.

Ankščiau ar vėliau Dancigo koridorius turėsiąs grįžt Vokietijai; anksčiau ar vėliau Vilnius bus grąžintas Lietuvai ir Rytų Galicija — Ukrainai. Ankščiau ar vėliau Lenkija turėsianti grąžint teisėtiems šeimininkams visas žemes, kurias ji kardu pagrobė prancuzų padedama.

LENKIJOS DEMOKRATAI SMERKIA PRYSTORĮ

Varšuva, Lenkija. — Demokratai labai nepatenkinti veikimais naujo Darbo Ministerio, Aleksandro Prystoro, kurio politika buvo nukreipta prieš demokratiškas įstaigas nuo tos pačios pirmos dienos ėjimo naujų pareigų. Yra sutverti ligonių fondai, stovinti ant demokratiškų pamatų, kurių valdybos paskirtos rinkimuose, ir kuri yra rankose darbdavių ir darbininkų. A. Prystoris dabar naikina šias valdybas ir jų vieton paskiria valdžios atstovus. Neseniai, A. Prystoris nepranešdamas jokių priežasčių, suskaldė ligonių fondo įstaigą Lodziuje. Šie ligonių fondai yra suorganizuoti į apskričius, kurie laiko suvažiavimus sykį į metus. Keletą dienų atgal Varšuvos apskričio kongresas turėjo įvykt Posene, bet A. Prystoro įsakymais policija išvaikė susirinkusius, grąsino, kad išvys per prievartą ir neleido jiems vakarieniaut sykiu kongreso salėje, bijodami, kad neišneštų kokių nors rezoliucijų.

FRANCIJA SUSIRUPINUS ĮVYKIAIS AFRIKOJE

Paryžius, Francija. — Francijos valdžia ir kabinetas svarsto apie neseniai įvykusius sukilimus Morokoje. Karės Ministeris Painleve pranešė, kad iki šoliai negavo užtektinai žinių, kad galėtų nuspręst tikrai apie svarbumą susirėmimų. Valdžia pareikalavo, kad sukilėliai butų nubausti ir padarė dvi interpeliacijas. Vienas francuzų pulkas buvo užpultas birželio 8 ir 9 dieną mokyklų, kuomet ėjo keliu pripildyt sandėlį šviežio vandens. Pulko Vadas sulaužė įsakymą, draudžiant tankias kelionės į tuos pačius šaltinius, nes tąsyk užpuolimai gali įvykt iš gerai išrinktų pozicijų. Paskutiniai pranešimai paduoda, kad 81 užmuštų ir daug nesurastų. Francuzų tvirtovė vietoje Ait Yakoub apsupta 3,000 tvirtai apginkluotų priešų. Po vadovybe generolo Freydenburg, 8,000 pulkų, skubiai traukiasi artyn prie apsuptos tyirtovės ir į tris dienas ketina pergalėt priešus. Trys francuzų orlaiviai iš viršaus numetė 600 bombų ir taip smarkiai šaudė, kad dalis užpuolikų pradėjo bėgt. Tvirtovėje randasi apie 300 kovotojų.

VARŠUVOS STUDENTAI GRĮŽTA PRIE MOKSLO

Varšuva, Lenkija.—Lvovo universiteto studentai, kurie dalyvavo maištuose prieš žydus pradžioje šio mėnesio, grįžo prie knygų ir vėl ramybė viešpatauna. Areštuota daugiau dvidešimt studentų Lvove ir Poznane. Daugiau sukilimų nesitikėta, jeigu nepakils naujų triukšmų laike teismo. Lvovo maištai kilo iš to, kad žydai įžeidė laike procesijos lenkus. Studentų suėmimai Lvove sujudino studentus kituose universitetuose, ypatingai Poznane, kur studentai sudaužė langus sinagogų ir žydų krautuvių. Policija įmetė 24 studentus į kalėjimą. Varšuvoj, Vilniuj ir Krakuvoj, įvyko susirinkimai universitetų rumuose, bet nekilo jokių maištų.

SAKOMA, KAD RUSŲ PULKAI UŽPUOLA KINIJĄ?

Shanghai. — Neoficiališkas pranešimas iš Harbin, Manchurijos, šiandien pranešė, kad rusų pulkai pasiekė Khailer, Manchuriją, prie Kinijos Rytų Gelžkelio, apie 100 mylių į rytus nuo Manchouli. Tikslas šių judėjimų permatytas kaipo atkeršijimas už kiniečių darytas kratas Sovietų konsulatuose Manchurijoj, gegužės 28 dieną. Rusai padaugino savo karišką pulką ant Siberijos rubežiaus prieš Manchouli iki 15000 vyrų, iš kurių 5,000 raiteliai. Sakoma, kad daugiau kareivių atvyksta gelžkeliuose per Siberiją, ir kad Chang Hsueh—Liang, kurs valdė Manchuriją, nuo to laiko kada jo tėvas mirė, prisiuntė prašymą į Nankingą, kad kuo greičiausia griebtųsi priemonių apgint šalį.

ŠVIETIMO REIKALAI SOVIETUOSE

Sovietų švietimo ministeris Lunačarskis Sovietų vardu padarė platų pranešimą apie kulturinius uždavinius. Lunačarskis tarp kita ko pareiškė, kad Sovietų gyventojų raštingumą per aštuonerius metus pavyko pakelt iš 31 iki 44 nuošimčių. Pradžios mokslas iki revoliucijos apėmė tik pusė vaikų, dabar jau 90 nuošimčių. Artimiausiais penkeriais metais švietimui numatoma 8 miliardai rublių. Tačiau šalies industrializacijos ir žemės ukio pertvarkymai stato daug didesnius reikalavimus. Lunačarskis ragina padėt visas pastangas, kad skiriamos sumos pinigų duotų reikalingų davinių.

BANDITAS GAVO $18,000

San Antonio, Texas,—Valstybės bankos pasiuntinys buvo sulaikytas važiuojant autobusu ir atimta iš jo apie $18,000. H. Flack, pasiuntinys, priėmė pinigus iš bankos ir pradėjo važiuot busu į Pietinę San Antonio miesto dalį. Vyras, ėjo paskui jį privertė su brauningu, kad atiduotų jam pinigus. Priversdamas vežėją sustot, banditas išėjo iš buso ir įlipo automobilin arti stovintį. Kitas vyras laukė. Jis pabėgo be jokio triukšmo ar šaudymo.

LIETUVOS SANTYKIAI SU LENKAIS

Ministeris pirm. prof. Voldemaras priėmė laikraščių atstovus ir nušvietė dabartinius santykius su lenkais ir visą eilę kitų klausimų.

Šumliakovskio kelionės tikslas

Neseniai lankęsis Kaune lenkų valdžios įgaliotas pasiuntinys p. Šumliakovskis įteikė Lietuvos vyriausybei lenkų valdžios atsakymą į ankstybesnį Lietuvos padarytą pasiūlymą sutvarkyti musų prekybinius santykius su Lenkija. Lenkai tuo klausimu sutinka derėtis. Be to, Šumliakovskis, atsivežęs iš Varšuvos, dar pasikeitė sudarytos per paskutines lietuvių-lenkų dreybas Karaliaučiuje pasienio susisiekimo sutarties patvirtinimo dokumentais. Lenkų valdžios patvirtinimą įteikė musų vyriausybei ir atvirkščiai.

Administracijos linija ir pasienio susisiekimo sutarties turinys

Padaryta pasienio susisiekimo sutartimi nustatoma bendras — administracijos liinjos — vardas tam, ką mes pirmiau vadindavome demarkacijos linija ir ką lenkai vadino "siena." Šios sutarties turinį mes trumpai nuo savęs paduodam. Visi ukiai, kurių laukai perkirsti minėtos linijos, gali susisiekti ir su viena ir su antra puse tik tam tikrais palinijo policijos išduotais leidimais su fotografijomis. Vasarą susisiekimas leidžiamas nuo 4 iki 21 valandai ir žiemą nuo 7 iki 17 valandai. Šių ukių savininkai gali per liniją gabent visa, kas tik ukio dirbimui reikalinga. Leidimai išduodami Lietuvos pusėj už 1 litą ir lenkų — už 1 zlotą.

Lietuvos prekybiniai santykiai su Lenkija

Lietuvoje galima rast nemaža lenkiškų prekių. Tik nėra žinių, kokiu budu arba kokiais keliais lenkiškos prekės į Lietuvą patenka. Vadinasi, prekybą su Lenkija Lietuva turi. Tačiau ji nėra įstatymais sutvarkyta. Dabar per busiančias derybas šis klausimas busiąs sutvarkytas, nepaliečiant jų atsiradimo kelių.

PORTES GIL TARIASI VĖLEI SU VYSKUPAIS

Meksikos Miestas, — Prezidentas Portes Gil pradėjo antrą susirinkimą su arkyvyskupu Leopoldo Ruiz y Flores, Popiežiaus Delegatu ir Vyskupu Pascual Diaz su tikslu užbaigt nesutikimą tarpe Katalikų Bažnyčios ir Meksikos valstybės, iš priežasties tikybos įstatymų 1926 metų. Abudu pralotai jokių pranešimų nepadavė, kas buvo tariama arba kas bus svarstyta konferencijose su prezidentu. Dar jokio oficiališko pranešimo nematyt, vienok tikėtis kad abi pusės eina prie susitarimo.

PRUSIJOS—VATIKANO KONKURDATAS PARUOŠTAS

Berlynas,—Konkurdatas tarpe Katalikų bažnyčios ir Prusijos valdžios šiomis dienomis bus įvesdintas per premierą Otto Braun iš Prusijos ir Popiežiaus Pasiuntinį — ir sykiu užbaigs daug metų tarimosi. Ar konkordatą užtvirtins Prusijos seimas, yra vis dar atidarytas klausimas, bet yra daug pasitikėjimo, kad nebus priešingas.

NAUJAS ESTŲ PARLAMENTAS

Galutinais rinkimų daviniais, atrodo taip: Socialdemokratai turi 25 mandatus, Ukininkų Sąjunga 24, Naujakuriai 14, Darbo Partija 10, Liaudies Partija 9, Kairieji Socialistai 6, Krikščionių Liaudies Partija 4, Vokiečių Švedų Blokas — 3, Namų Savininkai 3 ir Rusai 2. Pirmas naujo parlamento posidis numatomas birželio 20 dieną.

KOKIA ŠIEMET BUS VASARA LIETUVOJ?

Po šilto oro gegužės mėn. pirmoj pusėj įvyko atšalimas. Ukininkai pasinaudodami šiltomis pavasario dienomis pradėjo net sėt atviram grunte agurkus ir išsodint įvairius daigus, o įvykęs atšalimas tarsi parodė, kad nuo minėtų darbų reikėjo susilaikyt. Vienok jei mes šį įvykį atydžiau išstudijuosime, tai pamatysime, kad šiemet neapsirikta, kadangi temperaturos puolimo žemiau 0 nenumatoma, kas pakenktų išsodintiems daigams. Paprastai tokie atšalimai ievos žydėjimo metu pas mus kasmet pasitaiko del ypatingo Lietuvos geografinio padėjimo, bet nevisuomet buna jie pavojingi, kas matyt iš fenologijos biuro surinktų davinių keletos metų bėgyj Dotnuvos padangėj ir iš dalies visoj Lietuvoj. Taigi, analizuodami šių metų oro tipą, matysime, kad šie metai labai panašųs bus 1924 metams; todel galima spėt, kad šiemet II-sis atšalimo laikotarpis įvyks tik pačiame pavasario gale — prieš pat laukinės rožės (radastos) žydėjimą, bet jis nelaukiamas pavojingo pobudžio. Jeigu tarpe alyvos ir baltgalvės žydėjimo jokio žymesnio atašlimo nebus, tai yra pamato galvot, kad vasara šiemet bus pilnoj kontinento itakoj, kaip ir 1924 metų — karšta, audringa. I-sis rudens periodas žymiai užsitęs ir bus palankus žemės ukio darbams šitas laikotarpis gerais metais esti per mėnesį.

Šių metų oro tipas rodo, kad lepesnioms kulturoms: pamidorams, šabalbonams, agurkams ir kukuruzams auginimo sąlygos bus labai tinkamos ir nėra jokios rizikos dideliu mastu jos sodint. Jei ištikrųjų taip įvyks, tai šiemet didelės reikšmės purenimas ir kaupiamųjų kulturų dažnas kaupimas. Kai del daržovių trėšimo vasaros bėgyj, tai patartina laistyt skystomis trąšomis ir daryt vietinį puvėsiais apklojimą. Kopustiniams patartina parinkt vietą tokią, kuri butų žemesnė, drėgnesnė ir vėsesnė, nes laukiama daug įvairių kenkėjų, kurie tokioj vietoj padaro mažiau žalos.

Fenologijos sekcija.

TIBETAS, kada dabar jų vyriausybės galva, "Pantchen Lama, pabėgo į Kiniją savo gyvastį išgelbėt, išsiskaldė į keturiasdešimt ar daugiau mažų valstybėlių, kiekviena su armija kelių šimtų apgynėjų. Iki 1925 metų Tibetas buvo valdomas dviejų vyriausybių "Pantchen Lama" (svietiškas valdytojas) ir "Dalai Lama" (valdytojas bažnyčios). Pirmas galiunas dabar ištremtas Mukdenan, gi antras tik valdo keletą valstybių.

IŠ VISUR

DU ŠIMTMEČIAI ATGAL Antonius Stradivarius, meistras —smuikų dirbėjas, iš Cremonos, Italijos, išdirbdavo tokias smuikas kokios dabar vertos iki milijonų dolerių. Priežastis to brangumo yra, kad Stradivarius neišdavė savo paslapties prirengimo medžių ir liakeriavimo. Kuomet atsiskyrė su šiuo pasauliu, jo metoda sykiu numirė. Aną dieną senovės liekanų taisytojas rado ryšelį geltonų popierų lakštų paslėptame stalčiuje. Anam buvo pavesta atnaujint labai seną rašomąjį stalą. Leandro ir Antonio Bistach, pagarsėję Milane kaipo moderniškų smuikų išidrbėjai, dabar turi šiuos dokumentus. Jie tiki, kad po ilgų amžių dabar patys tikrai žino Stradivariaus paslaptį.

NAUJĄ EVOLIUCIJOS TEORIJĄ išaiškino Dr.A.H. Clark, biologas Suvienytų Valstijų Tautos Muziejuje. Jo nuomonė abelnai yra, kad žmogus atėjo į pasaulį lygiai kaip jis yra šiandien, produktas specialio sutvėrimo.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ MINISTERIS Kinijoj, J. MacMurray, valstybės skyriui pranešė, kad apie keturi milijonai kiniečių kenčia badą. Kinijos Bado Pašelpos Komitetas prideda prie šio skaičiaus 16,000,000 daugiau nukentėjusių, kuriems jokia pagelba negali but suteikta iš priežasties neprieinamumo.

BELGIJOJ rinkimai yra priverstini. Nesenai įvyko šioje šalyje labai ramųs rinkimai, kurie mažai pastebėti. Šalyje susidedančioje iš 7,744,000 žmonių, aipe 2,500,000 balsuotojų pridavė savo balsus. M. Henri Jaspar dar vis premieras. Liberalų partija laimėjo daugiau vietų, nes ji ragino tampresnius ryšius su Francija ir stovėjo prieš degtinės įstatymus uždraudžiant viešą gėrimą stiprios degtinės. Laimėjimui balsuotojų iš Antwerpo ir Brukselio, liberalai prižadėjo sumažintą muitą vynui, įgabentam iš Francijos.

AKLI GALĖS MATYT, jeigu išradimas Josef Gartlgruberio iš Viennos, pasirodys tikrai esąs viskas ką jis ir akių specialistai tvirtina. Žmonės galės matyt be akių. Akliem nereiks nusimint, kad daugiaus nematys ir bijojimas aklumo pames dalį baisenybės tarpe žmonijos. Išradėjas, p. Gartlgruberis, sakė, kad padarė netikras akis, visai nepanašias į žmonių akis, bet išvaizdoj kaipo keisti akiniai, kuriuose yra elektriniai įtaisymai vaikianti panašiai kaip retina. Gartlgruberis laiko savo išradimo smulkmenas paslaptyje tol, pakol galutini patentai bus pripažinti. Jis dirbo sykiu su žymiais akių specialistais Viennoje ir jie daug pagelbėjo.

Laivakorčių ir Pinigų Siuntimo Agentura

Keliaujantiems Lietuvon Jau Laikas Prirengt Dokumentus!

Atstovaujame visas dideles laivų linijas: North German Lloyd, Cunard, Baltic American, United States, White Star, Hamburg American ir kitas. Parduodam visų laivų laivakortes ir prirengiam visus reikalingus dokumentus: Pasus, Vizas, Sugrįžimui Leidimus, ir taip toliau. Pertraukiam giminės iš Lietuvos pagal Suvienytų Valstijų Įstatymus.

Amerikos Lietuvis

14 VERNON STREET, — WORCESTER, MASS.

Telefonas Park 5318

Vilniaus Albumas su Lietuvos Istorija

Ta brangi knyga, Vilniaus Albumas, drauge kurioje telpa Lietuvos Istorija tarpe 13-to šimtmečio ir šių dienų. Verta kiekvienam lietuviui ją įsigyt kaipo brangų Lietuvos dokumentą.

Ši knyga abelnai parsiduoda po $5.00, bet dabar, einant musų knygyno knygų išpardavimui nupigintomis kainomis, mes tą knygą—Lietuvos Albumą pasiųsim tam, kuris mums prisiųs $2.

Amerikos Lietuvis

14 Vernon St. — Worcester, Mass.

LIETUVOS ŽINIOS

LIETUVA TURĖS DAUG ŽUVIŲ

Kaip praneša žuvininkystės žinovai, del vėlybo pavasario didysis žuvių neršas prasidėjęs tik paskutinėmis dienomis. Labai daug žuvių iš Kuršių marių neršti plaukia į Nemuną. Del to manoma, kad šiemet Nemune bus daug žuvių.

BALANDŽIO MĖNESĮ EMIGRAVO 1520 ASMENŲ

Gautomis žiniomis iš emigracijos biurų, balandžio mėnesį iš Lietuvos emigravo Argentinon 747, Brazilijon—540, Afrikon 49, Kanandon 97, Uragvajun 154, Amerikon 72, Meksikon 7, Kubon 5, Palestinon 15 ir į kitas šalis 3. Iš viso 1520 asmenų, kovo mėn. 1928 metais emigravo 865. Šiemet per 4 mėnesius emigravo 6175.

KIEK IŠKADOS PADARĖ UGNIS LIETUVOJE PER 9 METUS

Nusidavusis 1918—1927 metais ugnies apskaitliavimas rodo, kad per tą laiką tik registruota buvo 9103 gaisrai (ugnis), kurie padarė apie 100 milijonų litų iškados ir per kuriuos žuvo 119 žmonių. Žiurint tų gaisrų kilimo priežasčių, matyt, kad 25,0 nuošimčiai kilo del dumtraukių nevalymo, krosnių ir kaminų blogos priežiuros; 15,5%— nuo neatsargaus elgimosi su ugnimi ir 44 nuošimčiai nuo nenustatytų priežasčių (iš kurių žymi dalis tenka irgi aukščiau nurodytoms prieažstims).

RUSAI PERKA LIETUVOS ARKLIUS

Pereitą savaitę į Klaipėdos kraštą buvo atvykusi sovietų komisija supirkinėt trakėnų veislės arklius. Arklių buvo pristatyta ne daug, žymiai mažiau,negu pernai spalių mėnesį. Už nupirktus arklius komisija mokėjo nuo 750 iki 1,100 litų. Už vieną užmokėjo 1,200 litų. Visi nupirkti arkliai iš Klaipėdos bus gabenami tiesiog į Rusiją.

PARDUOTA NAUJA PARTIJA MIŠKO

Gegužės mėnesy miškų departamente įvyko varžytynės pagaminimui miško medžiagai parduot. Parduota spygliuotų, beržinių, drebulinių ir juodalksnių medžių 74,577 kietmedžiai už 1,963,512 litų. Nupirko Klaipėdos, Tilžės ir Karaliaučios firmos ir Kauno pirkliai.

AUTOMOBILIŲ LENKTYNĖS PER LIETUVĄ

Lietuvos, Vokietijos, Latvijos ir Estijos automobilių kliubai ruošia šią vasarą tarptautines automobilių lenktynes; jos įvyks birželo 22—25 dieną. Lenktynės prasidės iš Karaliaučiaus ir eis per Eitkunus, Vilkaviškį, Mariampolę, Kauną, Rabtus, Kedainius, Baisogalą, Šėduvą, Šiaulius, Joniškį, Rygą iki Tallino ir iš ten atgal į Rygą; viso 1,405 kilometrus. Lenktynių tikslas yra išbandyt automobilių patvarumą ir kiek jie tinka Pabaltės valstybių keliams.

NUŽUDĖ SAVO DU SUNU

Matas Kiela, Aneksetos vienkiemio, Panemunėlio valsčiaus gyventojas, nužudė 2 savo sunu, 10 ir 13 metų amžiaus. Pats tėvas po tokio šiurpulingo darbo savo laukuose griovy nusiskandino. Rastas laiškelis, rašytas, Mato Kielos ranka, kuriame nelaimingasis tėvas sakosi nužudęs vaikus ir pats nusižudęs del ligos, kad paskui vaikams netektų vargo vargt.

Matas buvo turtingas ukininkas, turėjo 107 ha žemės su trobesiais.

SUDEGĖ MIESTELIS

Vijos miestely, Lydos apskrity, prieš Sekmines kilo didelis gaisras. Sudegė 25 trobėsių; 500 šeimynų liko be pastogės. Nuostoliai siekia 3 milijonus zlotų. Gaisras kilo iš neatsargiai numesto degančio degtuko.

DIDELIS JUDĖJIMAS KLAIPĖDOS UOSTE

Paskutiniomis dienomis Klaipėdos uoste didelis gyvumas. Laivų pakrovimas ir iškrovimas eina visu smarkumu, nes atvykstantiems laivams jau pradėjo stygt vietos. Darbo uoste tiek daug, kad darbininkai dirba net vakarais. Prekės kraunamos tiesiog į vagonus arba uosto sandėlius. Pereitą antradienį uoste stovėjo apie 15 laivų. Laukiama atvykstant naujų laivų, jų tarpe didelio laivo "Baltonia." Atplaukę išgabeno dauigausia faneros ir celulozės.

IŠ LIETUVOS KRIMINALINĖS POLICIJOS VEIKIMO

Balandžio mėnesy policija apdirbo 1438 bylas, tarp jų 19 del sunkios, 227 lengvos vagystės, 20 del padegimo, 2 del lavonų atradimo, 9 del nuopuolių ir 2 del dingusių žmonių. Visa 19 sunkių vagysčių išaiškinta. Lengvų vagysčių išaiškinta tik 93. Konfiskuota (atminta įvairųs daiktai. Suimta 121 žmogus. Kratų padaryta 272. Protokolų suskaityta 3072. Padaryta keletas nusikaltėlių gaudymų.

NAUJI UŽMUŠIMAI

Žagarės nuovados Skaisgirio punkto vyresnysis policininkas Peleckas Antanas, patyręs, kad pas to paties valsčiaus Jurgaičių kaimo gyventoją Micių—Miciulį Izidorių yra plečkaitininkų literaturos, nuvyko ir darydamas kratą, tikrai rado laikraščio "Pirmyn" ir kitų plečkaitininkų spaudinių. Suėmęs Micių gabeno jį į nuovadą. Pakeliui tačiau Micius staiga stvėrė policininką už gerklės, ištraukė jo brauningą ir nušovė vietoje. Paskum, išmetęs iš vežimo lavoną, revolveriu grąsindamas privertė vežiką vežt jį link Latvijos sienos. Privažiavus mišką netoli sienos, žmogžudys iššoko ir pabėgo.

Tuo tarpu Kėdainių apskričio, Krakių valsčiaus, Pilemontų vienkiemy pas pilietį Maciejauską Vladą atvyko naktį du nepažįstami vyrai, pasisakė esą kriminalinės policijos valdininkai iš Kėdainių, paskubomis ištraukė Marciejauską iš lovos, nusigabeno į mišką ir ten nušovė. Policijai aiškinant šią žmogžudystę, paaiškėjo, kad ir čia buta plečkaitininkų darbo. Mat, plečkaitininkai jau seniau grasinę Maciejauskui jį nužudyt. Abi žmogžudystės padarytos šiomis dienomis. Žmogžudžiai ieškomi.

TRUMPOS ŽINUTĖS

—Aleksoto tilto pylimus bekasant, 4 — 5 metrus gilumoje rasta du dideli mamuto dantys. Dantys įteikti Kauno muziejui.

—Iš Klaipėdos krašto komendanturos praneša, kad keliaujantis aplink pasaulį Andrius Barkauskas, pagal komendanto nutarimą, kaipo pavojingas visuomenės tvarkai išsiųstas trims mėnesiams į Varnių stovyklą.

—17 gegužės buvo pasirašyta Budapešte Lietuvos ir Vengrijos prekybos sutartis. Tą pačią dieną ministeris Sidzikauskas apsilankė pas Vengrijos užrubežių reikalų ministerį Balko.

— Radio žinios iš Paryžiaus praneša, kad prancuzų užrubežinių reikalų ministeris Briandas turėjo ilgesnį pasikalbėjimą su Lietuvos pasiuntiniu Prancuzijai —ministeriu Klimu.

—Šiomis dienomis pašto valdyba išleido apyvarton naujus pašto ženklus po 30 centų. Naujieji pašto ženklai yra tokie pat, kaip ir jau esantieji apyvartoje po 25 centus.

—Kredito inspekcijos revizoriui padarius Skuodo žemės ukio draugijoje revizija, rasta išeikvojimų virš 50 tukstančių litų. Išeikvojimu kaltinami vedėjai Stonkus ir Bubliauskas su dabartine ir visomis buvusiomis valdybomis.

—Pasienio policijos Utenos rajono policininkas Grigonis B., gavęs žinių, kad jo žmona gyvenanti Gedaminų kaime gyvena su to pat kaimo piliečiu Bernotu; vieną naktį atvykęs namo ir užklupęs bėgantį pro langą žmonos meilužį jį pašovė.

—Užubalių kaime Alytaus apskrity piliečio Janavičiaus kieme rastas žiauriai nužudytas naujagimis kudikis—smarkiai sudaužyta ir sudraskyta galva.

—Vilkasodžio kaime Miroslavo valsčiaus, keli vaikai rado samogonkę bevarančius degtindarius. Degtindariai, bijodami išdavimo, taip nuvaišino vaikus savo išdirbiniu, kad vienas 13 m. berniukas pasimirė.

—Kretingos apskričio, Bubelių kaime, pas Gabrilaitienę įsilaužė du ginkluoti plėšikai, vienas peiliu, kitas revolveriu. Atėmė iš jos 50 dolerių, 26 litus ir daiktų už 30 litų. Vienas buvo maskuotas. Pastarasis sulaikytas. Paaiškėjo, kad jis yra Stepas Kantoras iš Darbėnų valsčiaus.

—Gegužės mėnesy Nemune valtyje rasta kepurė, kurios pamuše parašyta "Stanaitis Vytautas." Kepurė sukruvinta ir su dviem skylėm. Šalia kepurės kruvinas peilis gulėjo.

—Kai kurie Kauno laikraščiai praneša, buk Varšuvos radio stotis pranešusi, kad Studentai Bulota ir Gudelis, kaltinami del užpuolimo ant ministerių pirmininko, atėję į Lenkiją ir tuo tarpu ten dar giriose slapstosi.

Kaip ir kas gali uždirbt Brazilijos Fazendose

Laiškas iš Brazilijos, tilpęs "L. Ū." Nr. 11-tame, paduoda sekantį aprašymą:

Brazilijos fazendos Lietuvoj išreklamuotos kokia tai baisia baidykle, kurios kiekvienas turėtų vengt, kaip maro. Tur but, tas daugiausia ir sulaiko lietuvius miestuose. Žinoma, kaip visur, taip ir Brazilijoj yra daug nesąžiningų žmonių, yra daug ir blogų fazendierių. Tačiau apie visas fazendas taip blogai rašyt yra didelė klaida. Man pačiam teko susidurt su keliomis lietuvių šeimynomis, kurios ankščiau gyveno ir dirbo fazendose, paskui atvažiavo miesto pyragų paragaut, tačiau apsisukusios mieste ir praleidusios daug pinigų, vėl grįžo į fazendas. Pereitą savaitę netikėtai S. Paulo mieste sutikau vieną lietuvį iš Rokiškio apskrities, jis važiuojąs Lietuvon ir vežąsis du tukstančiu dolerių — manąs pirkt ukį. Paklaustas, kaip uždirbęs per pusę metų tiek pinigų,—atsakė: su dviem sunais ir žmona dirbome vienoj fazendoj Paranos estadoj. Žmona prižiurėjo namus, skalbė, lopė ir virė valgį, o mes trys vyrai dirbome prie kavos lauke.

Visi gerai susiklausėm, negirtavom, neleidom pinigų. Maistą kelis mėnesius pirkom, o paskiau nebereikėjo. Ponas davė žemės ir galėjom visa ko pasisodint ne tik kiek patiems reikėjo, bet dar galėjom ir parduot. Auginom daug kiaulių, kurių mėsos ir patys atsivalgydavom ir kitiems parduodavom. Ponas uždarbį laiku ir teisingai išmokėjo. Aš šeimą dar palieku fazendoj ir jei Lietuvoj nieko gero nepešiu, tai grįšiu ir pats veikiai. Jei pavyks žmoniškas ukis ar kas kita įsigyt, pašauksiu žmoną ir vaikus.

Panašių atsitikimų esu daug girdėjęs. Ir nuo savęs dar pasakysiu, jog su šeima, ypač jei yra daug valgytojų, o mažą stiprių darbininkų, nieku gyvu neapsimokėtų mieste sustot. Piemens ar pusvaikio—pusmergės amžiaus vaikai mieste negali uždirbt maistui, o fazendoj kavą skindami ar kaupdami jie savo vikrumu dažnai gali pralenkt neįgudusį suaugusį darbininką. Tokios šeimos visų geriausiai gyvens fazendoj ir vargo nematys. Žinoma, su visai mažais vaikais ir fazendoj vargas. Atskiri darbininkai, tiek vyrai, tiek moterys, neturėtų važiuot į fazendas: jiems fazendoj bus sunkiau, kaip mieste. Jei bent keli gerai susitarę sudarytų "šeimą," atsieit, vieną moteriškę paliktų namų prižiurėt ir kitų namų darbų dirbt, o kiti eitų prie lauko darbo. Bet tokia dirbtinė šeima visados gali greit iškrikt del pasitikėjimo stokos, ar kitų kurių dalykų.

Fazendų nieku gyvu nereikėtų bijot, atvirkščiai, kiekvienai didesnei darbininkų šeimai tik ir vykt į fazendas. Tik to negalima aklai daryt. Atvykus į Sao Paulo miestą reikėtų pasistengt sutikt lietuvių, geriausia užeiti į organizacijas pasiteiraut.

—o—

Lietuviai Amerikoje

STATISTINIŲ ŽINIŲ RINKIMO REIKALU

1. Labai geistina, kad "S.Ž." butų galima surinkt baigiantis su š. m. biržeilo 30 diena. Tvarkytojai, sukruskite! Bukite pirmoj žinių rinkimo daly. Ženkime prie antrosios — įdomesnės: Amerikos lietuvių visuomenės kilnių, nuveiktų darbų aprašymo, kolonijų istorijų tvarkymo, istorinių dokumentų, reikalingų fotografijų ir vaizdų ir t.t. surinkimo. Visa tai bus daug smagiau ir sekmingiau tvarkyt, kuomet bus užbaigta pirmoji dalis.

2. Ateitis įvertins ne vien šį svarbų istorinės reikšmės "S.Ž." rinkimą, bet neabejotinai prisižiurės bendradarbių uolumui. Atidėliojimas — pirmas įrodymas uolumo stoka. "S. Ž." ne vien to vertesnės, ko teisingesnės ir tikslesnės, bet taipgi ir jei savo laiku atliktos, per daug neužtestos. Tas menkas dalykėlis — pagreitinimas yra parodymas, kad žinių rinkėjo širdyje dega didesnė Tėvynės ir Tautos meilė, kad jis uolesnis, darbštesnis, labiau užjaučiantis visuomenės reikalus. Neabejotina — pirmiau suteiktos žinios brangesnės; pirmiems rinkėjams didesnė garbė. Kad tai parodyt ir kad suteiktoms žinioms priduot daugiau reikšmės, naujose blankose aiškiai pažymėta vieta įrašyt laiką. Iš to ateities tyrinėtojai matys, kurios kolonijos ir rajonai, kuomet suteikia žinias.

3. Birželio mėnesy bus pagaminta svarbiausie klausimai, į kuriuos reikalinga bus atkreipt doma rašant kolonijų ir draugijų istorijas ar aprašymus. Širdingai prašoma nesiųst mums panašių aprašymų, kurie rašyti neprisilaikant reikalingų nurodymų. Kurie prisiuntė — malonės papildyt ateityje.

4. Ypatingai mums svarbu gaut sąrašai visų gegužės mėnesy gyvenančių draugijų ir kliubų. Jie mums palengvins išgaut visas žinias, kame negavome, iš atsisakiusių suteikt netiesioginiai išrinktais esą ir t.t.

Širdingai dėkuojame visiems musų bendradarbiams!

"S. Ž." Rinkimo Centras.
114 Springarden St.
Easton, Pa .

Columbia

NAUJI COLUMBIA REKORDAI

Vėliausi ir Geriausi Lietuviški Rekordai!

UŽEIKITE IŠGIRST ŠIUOS COLUMBIA IŠDIRBYSTĖS REKORDUS IR IŠSIRINKITE SAU TINKAMIAUSIUS

Čia įdedam tik keletą vėliausios laidos Columbijos rekordų ką tik į musų knygyną atgabentų:

61003—F (Lietuviška Veselija, Mahanojaus L. Orkestra
(Pirma ir Antra Dalis
16036—F (Ne Margi Sakalėliai J. Babravičius
(Bernužėli, Nes'voliok
16119—F (Kalvarijos Polka, Mahanojaus Liet. Orkestra
(Raudona Kepuraitė—Mazurka
16133—F (Karišką Polka, Brooklyno Liet. Orkestra
(Židelі-Judeli — Polka
16134—F (Kad širdį Tau Skausmas, Ralph V. Juška
(Kaip Aš Buvau Jaunas
16127—F (Brigyta Antanas Vanagaitis
(Alleliuja—Esu Bomas
16085—F (Vanagienė—Polka A. Vanagaitis
(Lietuviškas Džiazas
16118—F (Ispanė J. Butėnas
(Močiute širdele

Apart čia pažymėtų Columbia Rekordų, musų knygyne galima rast šimtus kitokių įvairiausio muzikos turinio: Polkų, Valcų, Mazurkų, Maršų. Dainų, Orkestrų, Benų ir daug kitokių, Kreipkitės į —

Amerikos Lietuvio Knygynas

14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

PHILADELPHIA, PA.

Šistas iš "broliškos meilės pilies" —Philadelphijos

Balandžio 20 dieną buvo rinkimas gražuolės lietuvaitės. Ir kaip dabar aiškėja, tai p-lė Emilė Staniškiutė turi tiesą ja vadintis. Kadangi ji yra pilnametė sulig kontesto sąlygų ir kuo dauigau gavo balsų teisėtu budu—be apgavyščių.

Gegužės 15 dieną sulig iniciativos daktaro E. Klimo, Tautinėje svetainėje buvo apvaikščiojimas 25 metų spaudos atgavimo ir kartu pagerbimas Lietuvos pasiuntinio Balučio. Priėmimui jo buvo iškeltas puikus benketas.

Paskiausiomis dienomis į Europą išvažiavo kun. Juozas Kaulakis, klebonas Šv. Kazimiero parapijos. **Vanagas.**

BALTIMORE, MD.

Iš darbo lauko

Jau buvo rašyta, kad Čėsnos tėvo dirbtuvė pardouta. Dabar pradėjo dribt, bet daugelį lietuvių atleido iš darbo ir jų vietas užėmė italai. Kai kurie dar pasiliko, bet manoma, kaip tik dirbtuvė susitvarkys, tai ir juos atleis.

Čėsnos darbininkai, kurie neteko darbo, dabar labai nusiminę. Mat, kitur darbą gaut sunku. Daugelis darbininkų dirbę vien tik vieną kokį darbą, o nuėję į mažesnes dirbtuves reikia mokėt visokį darbą, nes vieno kokio nors darbo neužtenka. Tuo tarpu jie kitokių darbų nemoka. Daugelis jau ir seni mokintis kitus darbus, kad galėtų dirbt mažesnėse dirbtuvėse, kur reikalauja, kad kriaučius padarytų veik visą žiponą.

Jonas Mandravickis, kuris visados dirbo Graifos darbą, dabar nori gaut didesnę dirbtuvę ir dirbt vien tik Graifos darbą, kad galėtų padirbt ir tą darbą, kurį padarydavo Česna.

Grajaucko dirbtuvės visas mašinas nupirko mašinistas, už $1,200. Visas dirbtuvės įtaisymas Grajauckui kaštavo apie $9,000, bet dabar iš varžytinių parduota tik už $1,200.

Juškelio dirbtuvės visas mašinas atėmė namų savininkas, nes per ilgą laiką nemokėta randa už dirbtuvę po 50 dolerių į mėnesį.

Dabar jau trys neunijinės dirbtuvės užmigo amžinu miegu ir likosi tik 2 didelės dirbtuvės, tai Draiginio ir Malinausko.

Dabar daugelis bėdavoja, kad čia žymiai sumažėjo lietuvių tarpe kriaučiai. Rodos, nereikėtų nė bėdavot, kad nyksta neunijinės dirbtuvės, kuriose dirbo neorganizuoti darbininkai, nes jos visuomet kenkė organizuotiems darbininkams. Kitų tautų darbininkai visuomet darydavo lietuviams užmetimų, kad jie leido įsikurt visokioms korporacijoms, kuriose paskui dirbo neorganizuoti darbininkai.—L.

WATERBURY, CONN.

Ne tais keliais eina

Waterbury yra plačiai žinoma ir sakitlinga lietuvių kolonija. Daug didesnę pusę čionykščių lietuvių sudaro jaunimas. Bet, labai apgailėtinas dalykas, kad šis jaunimas, ta ateities žvaigždelė, kuri galėtų palaikyt ateityje savo prigimtį, savo papročius, ir savo tautybę, neina tais keliais, kuriais privalėtų. Jis pradeda užmiršt kuo jis yra gimęs, savo prigimtus papročius mina po koju nuo savo tautiškos kalbos tolinasi, nenori su ja nė susitikt.

Brolau, sesute! Sustok, pamąstyk ką tu darai. Ar tu tikrai apmąstęs stumi nuo savęs savo prigimtį, savo tautybę? Ne, brangus jaunime, ne taip mes turime dirbt, ne taip turim žiurėt į tą viską, kas mums turėtų but artimiausiu ir brangiausiu.—V.

MANCHESTER, CONN.

Šis-Tas

Šiame mieste lietuvių yra nedaug, bet, vis gi, čia gyvuoja keletas lietuviškų pašelpinių draugijų. Yra taip gi ir lietuvių bendrovė, kuri rupinasi pastatyt nuosavą svetainę. Bendrovės pirimninkas A. Petronis iš savo vietos pasitraukė, jo vieton išrinkta J. Čižus, gabus veikėjas. Linkėtina jam pasekmingai darbuotis.

Meno srity, teatrų rengime ir lošime, mes turime porą gerų—atsižymėjusių veikėjų; jais yra: M. Bujavičienė ir J. Užupis. Tai yra tikri meno mylėtojai! Butų didelė nauda ir garbė ne tik vietiniai S.L.A. 207 kuopai, bet ir visam Susivienijimui tokius narius savo tarpe turėt. Tie du meno mėgėjai, budami SLA 207 kuopos nariais, padėtų mums suorganizuot galingą ir amžinai nesugriaujamą SLA jaunuolių kuopą. M. Bujavičienė, po tėvais — Rudnickaitė, yra čia gimus ir augus, bet nuo pat savo kudikystės veikia tarpe lietuvių ir yra pavyzdinga lietuvaitė. — T.

ROCKFORD, ILL.

Išžagino lietuvaitę

17 metų mergina M. Povilaitė išvažiavo su Charles Mitchel ir, rodos, lietuviu vyruku. Kely, automobiliuj vyrukas turėjo bonkelę munšaino. Tą baigęs, įsigijo kitą, mergina neprotestavo. Pagaliau, vyrukas pasikviečia savo tėvą ir tuo pat vardu du ir pavarde ir jau važiuoja tryse. Dar vėliau įgauna naujų draugų, Karolių Carlson, Jack Pitts ir Lawrence Herberg ir jau važiuoja viso šešiesia. Gerai patraukia ir įsigeidžia visi merginą "pamylėt."

Iš miesto išvažiavę, visi penki merginą prievartos keliu išgėdino. Nakties metu nepaleido.

Rytą 3 valandą grįždami į miestelį, nevažiavo taip kaip reikia, o girti budami policininko pastebėti ir sustabdyti. Čia mergina ir pasakė savo pinkles.

Areštuotieji dabar po $500 sumokėjo užstato iki teismui paleisti. Tai kokių žvėrių dar yra! — V.

PHILADELPHIA, PA.

SLA 135 kuopa rengia didelį iškilmingą pikniką sekmadieny, birželio 16 dieną, 1929 metais "Vytauto" parke. Prasidės 10 valandą ryto ir tęsis iki saulėleidžių.

Šis piknikas bus vienas iš gražiausių, nes dalyvauja labai didelės, gražios jaunimo spėkos. Dainuos Frankforto choras ir Richmondo "Dainos" choras po vadovyste J. Vitkausko.

Bus daugybė įvairių žaislų, kokių dar Philadelphijos lietuviai savo parengimuose neturėjo. Bus lenktynės, ristynės, kautynės, kiaušinių nešimas, bulvių rinkimas, puodynės mušimas, cigarų rukymas, kontestiniai šokiai ir daugelis kitų gražių žaislų. Už geriausiai atliktus žaislus, bus duota gražios laimėjimo dovanos. Todel prašome, kaip vietos taip ir apielinkės lietuvių skaitlingai atsilankyt į minėtą pikniką, kur ne tik ką galėsite smagiai pasišokt, bet turėsite į valias smagumo ir juoko iš įvairių žaislų, o gal ir dovanas laimėsite. J.V.G.

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.00
In Foreign Countries 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, eina ketvirtadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata $1.00
Užsieniuose 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Moteris ir Alkoholis

Žinome, kad alkoholizmas yra musų laikų didžiausia ir pavojingiausia visuomenės liga. Pažvelgkime kokie yra ir kokie turi but moteries santykiai su šia blogybe.

Pirmiausia atsiminkime, kad moteris arba motina nėra atsakinga vien tik už save, bet taip pat ir už busimas kartas, už savo vaikus.

Jau nuo senų laikų gydytojai pastebėjo ir įrodė, kad alkoholis neščioms moterims kenkia taip, kad tokių motinų kudikiai gimsta menkesni, nepilnai išsivystę, linkę į silpnaprotybę ar šiaip jau į kokias kitas ligas.

Iš šios lentelės matome, visų geriausi daviniai yra abstinentų šeimose, o visų blogiausi — girtuoklių šeimose. Su saiku geriantieji užima vidurį. Daktaras Legrain'as skelbia tokius davinius: Iš 215 geriančių šeimų gimė 814 vaikų, kurie buvo: 37 gimę prieš laiką, 16 negyvi, 121 tuoj del įvairių traukymų mirė, 38 silpnapročiai, 55 linkę į džiovą.

Kitu atvėju iš 640 jau suaugusių girtuoklių vaikų 173 sirgo įvairiais sutraukymais, 197 buvo girtuokliai, kiti — silpnapročiai, pakrikusios doros, prasižengėliai, dvasios ligoniai ir t.t.

Yra dar visa eilė gydytojų, kurie taip pat panašiai nurodo baisius tėvų, o ypač motinų, girtavimo padarinius vaikams. Todel šituo atveju girtaudama moteris labai, labai sunkiai nusideda prieš visuomenę ir prieš savo vaikus. Visuomenei vieton stipraus kuno ir galingos dvasios žmonių tokia moteris duoda pakrikusių, silpnapročių, neišsivysčiusių ir atsilikėlių; o savo nieko nekaltus kudikius uždaro į pamišėlių ar ištvirkėliių namus, ligonines ir kalėjimus.

Be šito, alkoholis tiesiog kenkia moteries organizmui (kunui), jos sveikatai. Moteris, turėdama iš prigimties švelnesnį organizmą, daug labiau nuo alkoholiaus nukenčia negu vyras. Todel pas girtaujančias moteris labai . greitai ir aiškiai apsireiškia alkoholikų ligos, kaip pavyzdžiui skilvio kataras, širdies padidėjimas ar taukais apaugimas, kraujo indų sukalkėjimas, jaknų ir inkstų susitraukimas, visa eilė įvairiausių nervų ligų ir t.t. Girtavimas apskritai nusilpnina visą moteries organizmą, kuris nebeįstengdamas kovot su bet kokia užkrečiamąją liga dažnai jai pasiduoda.

Alkoholis neaplenkia ir moteries dvasios. Jis iš pagrindų p a k e i č i a jos dvasines savybes. Iš jautrios, mylinčios savo vaikus, savo šeimą moterie lieka ti kpasigailėjimo verta pakrikėlė. Dingsta jautrumas, vaikus ir savo šeimą apleidžia ir pasiduoda daugiau ištvirkimui.

Čia vėl ne tik pati žįsta, bet ir pražudo, suardo visą šeimos laimę. Štai tas del ko vokiečiai alkoholį vadina "šeimos nuodu" o K. Scheven įrodo, kad 30% visų šeimų suirimų ir persiskyrimų Anglijoj, 25 nuošimtis Danijoj, 40 nuošimtis Rusijoj, 33 nuošimtis Šveicarijoj ir maždaug Amerikoj, priežastimi esąs alkoholis.

Turint tik šį mažutį žiupsnelį aukščiau minėtų baisumų, aiškus dalykas, kad kiekviena moteris, kuri supranta savo uždavinius, kuri eina motinos — auklėtojos keliais, kuri nori buti pati laiminga ir džiaugtis savo šeimos, savo vaikų laime negali į šį dalyką žiurėti pro pirštus. Ji turi visu griežtumu skelbt šiam nelemtąjam slibinui mirtiną kovą. O tie kovos laukai geros valios moteriai yra plačiausi ir iš visų pusių prieinami.

Kiekviena moteris turi su alkoholizmu kovot namie ir už namų...

Kaip kovot namie?

1. Rupestingas blaivioj dvasioj vaikų išauklėjimas. Blogas butų toks auklėjimas, kuris paduotų vaikui į rankas aštrų peilį ar durtuvą, su kuriuo vaikas ne tik ką pats save, bet ir savo šeimą ir kitus žmones sužeistų. Toks aštrus peilis yra alkoholis. Todel bloga butų motina, kuri duotų tą aštrų peilį savo dukrelei ar suneliui ir nuo kurio savo nekaltą ir neprityrusį kudikį neapsaugotų.

2. Jaukios nuotaikos sudarymas ir palaikymas namuose. Daugelis vyrų girtuokliauja todel, kad namuose viešpatauja todel, kad namuose viešpatauja nuolatiniai ergeliai, sunkus ir prislėgtas upas. Moteris tai turi žinot ir ne koliojimais bei pludimais atitraukt vyrą iš karčiamos, bet reikia namus taip sutvarkyt, įnetš šeimon tokią dvasią, kad vyras namuoes rastų daugiau ko, negu, kad smuklėje ar prie kortų, kad jis tiesiog be namų ilgėtųsi.

3. Tinkamas valgių ir gėrimų gaminimas. Norėdama tinkamai kovoti moteris su alkoholizmu į šį dalyką negali nekreipt dėmesio. Tinkamas valgių parinkimas ir paruošimas, kuris savo rėžtu neturi pastumt šeimos narių girtaviman, turi didelės reikšimės. Ypač svarbu, kad moteris mokėtų gamint įvairių bealkoholinių gėrimų, kurie galėtų patenkinti ne tik kasdieninius šeimos reikalavimus, bet ir visiškai pakeist pokiliuose bei iškilmėse alkoholį.

Kaip kovos viešumoje?

Atsakas trumpas: dalyvavimas moteries priešalkoholinėse organizacijose, visoms išgalėms palaikymas priešalkoholinio judėjimo, palaikymas ir platinimas priešalkoholinės spaudos.

Štai, keletas minčių apie moterį ir alkoholizmą. Žinoma, tik tai yra nuotrupos to, kas butų galima šiuo taip begaliniai svarbiu, ypač mums lietuviams klausimu, pasakyt. Tačiau jeigu šios kelios mano mintys bent pažadintų musų gerbiamas moteris ir motinas šiuo klausimu susimąstyti ir pagalvot—skaityčiau, kad šis rašinėlis tikslą pasiekė.—M.L.

Vyt. Zymantas.

Lietuvos Valstybinių Įstaigų Valdininkai

Lietuvos centralinio statististikos biuro surinktomis žiniomis, šių metų pradžioje—I. 15 d. Lietuvos valdininkų ir tarnautojų buvo:

I. Valstybinėse įstaigose:

1) Respublioks Preizdento kanceliarijoj — viso 13 žmonių.

2) Ministerių kabinete 12 žomnių.

3) Klaipėdos krašto gubernatorijoj 24 žmonės.

4) Vidaus reikalų ministerijos žinioje 4,303 žmonės.

5) Finansų ministerijos žinioje 1,040 žmonių.

6) Žemės ukio ministerijos žinioj 4,409 žmonės.

7) Švietimo ministerijos žinioj 5,815 žmonių.

8) Teisingumo ministerijos žinioj 1,353 žmonės.

9) Susisiekimo ministerijos žinioj 7,734 žmonės.

10) Užisenių reikalų ministerijos žinioj—133 žmonės.

11) Valstybės kontrolės žinioj 166 žmonės.

12) Krašto apsaugos ministerijos žinioj—977 žomnės.

Tuo budu visos Lietuvos valstybinėse įstaigose buvo viso 26,080 valdininkų ir tarnautojų. Tarpe jų buvo: 21,613 vyrų ir 4,467 moterys; 25,810 Lietuvos piliečių, 32 okupuotosios Lietuvos, 59 be pilietybės ir 179 svetimšaliai; 24,541 lietuviai, 507 vokiečiai, 498 žydai, 286 rusai, 79 gudai, 63 latviai, 57 lenkai, 9 ukrainiečiai, 6 totoriai, 6 vengrai, 4 italai, 4 čekoslovakai, 3 danai, 3 prancuzai, 2 estai, 2 anglai, 2 švedai ir 8 kitų tautybių; 14,127 šeimyniniai, 377 našliai ir 10,576 viengungiai; 23,151 etatiniai ir 2,929 laisvai samdomi; daugiausia VII-os ir IV-os kategorijų (IV—3,305 ir VII — 4,252); 5,217 Kaune, 20,788 provincijoj ir 75 užsienyje. Algos bendrai visiems išmokama 6,848,910,47 litų mėnesiui. Čia neįskaityta dar valstybės taryba, kuri tuo metu tebuvo formavimosi stadijoj.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Jau senai praėjo tie laikai, kaip rašymas laiškų iš Lietuvos Amerikon turėjo didelės prasmės. Atsimenu prieš 20—30 metų kaip ir šaudydavomes laiškais iš Lietuvos su amerikiečiais. Buvo didelė prasmė laiškams rašyt. Kas met vis į Ameriką išeidavo naujų žmonių — giminių, pažįstamų, draugų — draugių, kurių ilgdavomės ir jie mus ilgdavosi. Dabar kas kita. Per 20—30 metų brangiausias giminaitis ar geriausias draugas išgaruoja iš širdies ir jei ir susirašai, tai kaip su kokiu šešėliu iš ano pasaulio. Mat, ką daro laikas ir politinės padėtys, kurios uždaro vienos ar kitos valstybės duris ir suvaržo žmogaus dvasią, užstoja kelius žmogaus kunui ir visa, kas gyva, suparaližuoja...

Na ir kokie dabar laiškai berašomi tarp toli per okeaną vienų nuo kitų gyvenančių? Kad sveiki, gyvi, arba, kad tas ir tas pasimirė, dar apie orą parašoma ir viskas. Beje, kartais pasiskundžiama bloga padėčia, paprašoma pašalpos — keletos dolerių ir visas susirašymo interesas. Ir ką iš Lietuvos gali beparašyt, kuomet žinai, kad tavo laiškai cenzuruojami, ir norima, kad tik viskas butų patrijotiškai giriama ir aukštinama. Juk už "išsiplepėjimą" gali skaudžiai nukęst. Tad kas ką ir berašys. O butų, labai butų daug ko parašyt. Atsimenu pirmaisiais nepriklausomybės metais pilni laikraščiai Amerikos budavo visokių laiškų iš Lietuvos. Dabar jau—Amen, tylėk ir kentėk.

Viskas.

SVEIKATA

APIE DŽIOVĄ

Šį kartą kalbėsime apie vieną labiausiai išsiplatinusių ligų — apie džiovą.

Džiova galima atrast ir turtingų ir vargdienių šeimose, darbininkų, pasiturinčių ukininkų ir biednuomenės, bežemių ir bernų. Bet yra didelis skirtumas tarp tų dviejų sluoksnių. Pas turtingus arba gerai pasiturinčius džiova, tiesa, lankosi, bet gana retai ir neša jiems daug mažiau pikto. Džiovos platinimosi dirva tai nepasiturinčios klasės — darbininkų, mažažemių, biednuomenės šeimos. Džiova liga tų, kurie blogai maitinasi, gyvena prastuose butuose, priversti dirbt kenksmingose sveikatai sąlygose, kurie neturi galimybės, o tankiai ir nemoka pastatyt savo gyvenimą taip, kad jis nors kiek atatiktų higienos (sveikatos užlaikymo) reikalavimams. Čia džiovos vieš patavimo dirva, jos karalija, čia ji renka gausų savo aukų derlių: vienus daro neišgydomais ligoniais, kitus invalidais, trečius pačiame gyvenimo žydėjime nuvaro į kapus.

Iš visų mirštančių žmonių, vidutiniškai imant, šeštoji dalis miršta nuo džiovos.

Kame gi tos ligos priežastys? Kas ją pagamina? Pirmiau mokslas nežinojo, nuo ko priklauso džiova. Tik pradėjusiam šimtmety daktaras Kochas po ilgų tyrinėjimų atrado, kad džiovą pagamina tam tikros labai mažos, tik per smarkiai padidinantį (su viršum 1000 kartų) mikroskopą matomos bakterijos (vadina jas bacilomis, del to, kad jos panašios į lazdelę, o lotyniškai lazdelė — bacillus), kurias moksle, paprastai,, vadina Kocho bacilomis. Patekę į plaučius (arba į kitus organus), tos bacilos, atradę tinkamą sau dirvą, ima veistis, naikindamos kuno audinius. Besiveisdamos, vis daugiau kuno audinių sunaikina, vis didesnę žalą daro organizmui, kol nepriveda prie mirties, Bot Kocho bacilos kenkia ne tik tuom, kad gadina kuno audinius. Sunaikintame organe atsiranda puvimo produktai, kurie užnuodija ligonio kraują ir pagamina karštį organizme. Dar smarkiau veikia į organizmą tie nuodai, kuriuos išdirba pačios bakterijos. Tie nuodai (moksle juos vadina tuberkulinu) be galo smarkiai veikia į sergančio organizmą. Mažutėliame kiekyje įleisti ligoniui po oda sukelia smarkų karštį. Tai lengvai galima patirt. Jei, išauginus Kocho bacilas tam tikrame bulione ir, kuomet bacilų daug priauga, bulioną užvirinus — reiškia, užmušus bacilus ir dagi perfiltravus (perkošus per tam tikrus prietaisus), kad iškošti negyvas bacilas—to buliono mažutėlę dalelę įleist ligoniui po odą atsiranda smarkus karštis. Na, o pas ligonius, kuomet tos bacilos smarkiai veisiasi, jos tų nuodų išdirba nuolat ir tai labai didina karštį, dar labiau naikina organizmo iegas. — R. A.

ŽENGIANT PRIE MOKSLO

KAIP ŽMOGUS PAGAUNA ŠALTĮ?

Šalčius padaro bacilos, kurios auga udžiuose nosies ir gerklės, kada šie udys sutinsta. Šios bacilos visuomet slepiasi ant drėgno paviršio gerklės ir nosies, bet negali gaut kojas pastatyt, kuomet žmogus yra geroj sveikatoj. Didelis nuovargis, peršalimas kuno ar kas kitas, kuris mažina žmogaus gyvenimą, liglaikinai gali duot bacilai progą įeit į udžius ir pasidaryt pradžią. Tada žmogus turi šaltį ir yra daug sunkiau išvaryt bacilą, laukan negu buvo jam ją įsileist vidun.

KAIP BACILOS BUNA PRIEŽASTIMI LIGŲ?

Bacilos yra maži gyvunai, kiekviena bunanti atskira nepriklausoma cėlė. Jos kiekviena ir auga kraujuje ar kokiam udyje kuno. Kurios kenkia sveikatai per sunaikinimą udžių, ku jos auga. Kitos yra kenksmingos, nes jos pagamina chemiališkus nuodus ir paleidžia į kraują ar į kitus skystimus kuno.

KODEL MUMIJOS NEGENDA?

Užtai, kad kunas buvo gydomas tuojau po mirties įvairiais chemikalais, kurie neleidžia baciloms augt jame. Kadangi gedimas daugiausia pereina nuo kokių nors bacilų veikimų, šis gydymas užlaiko kunus per tukstančius metų.

KODEL KAIKURIOS LIGOS UŽKREČIAMOS?

Kaikurios rušys ligos bacilų turi galimybę apleist vieną kuną ir gyvent tarp savęs iki nepaimtos kito kuno. Šios pagamina limpančias ligas. Pavyzdžiui, bacilos šiltinės gali išeit iš žmogaus kuris turi tą ligą, įeit į geriamąjį vandenį ir gyvent tenais per kurį laiką. Jei kas atsigertų šio vandens, jis galėtų susirgt šiltine. Nelimpančios ligos yra tos, kurios bacila negal kraustytis nuo vieno kuno į kitą.

KOKIA LIGA PRIEŽASTIS DAUGIAUSIA MIRČIŲ?

Tarpe baltų žmonių tai džiova. Širdies liga kaip kada stovi aukščiau džiovos statistikose, bet širdies nusilpnėjimas yra paprastas vardas, duotas del daug ligų. Tikra širdies liga mažiau paprasta negu džiova, vėžio ar inkstų ligos.

AR ŽMONĖS DABAR SVEIKESNI NEGU SENOVĖJE?

Taip. Senos egiptiečių mumijos rodo, kad senovės žmonės sirgo tomis pačiomis ligomis kaip dabar, tik nebuvo tokių gerų vaistų nė gydymo priemonių.

KAIP SULAUŽYTAS KAULAS BUNA SUTAISYTAS?

Kietas kaulo kunas nėra gyva medega. Išskirstyta aplink per kaulą yra skaičius gyvų cėlių, gamintojos kaulo. Jos gali pagamint minerališką medegą, fosforą kalkės, iš kurios kaulai buna padaryti. Kuomet chirurgas sujungia vėl sulaužytus kaulo galus, šios cėlės kaulo gaminimui susirenka tenais ir įdeda naujos kaulo medegos į spragą, taip kaip butų suklijuota. Už kiek laiko, sulaužyti galai tampa sujungti ir lygiai tiek tvirti kaip pirmiaus.

KAIP GALIMA UŽSINUODYT NUO VALGIO?

Mėsa sugenda iš priežasties augimo įvairių bacilų. Kaikurios rušys šių bacilų pagamina nuodingas medegas mėsoje, lygiai kaip bacilos ligos griebiasi priemonių prašalint. Tarp kitų dalykų, užvalgome, šios sugedusios mėsos nuodai paminti bacilų gali užnuodint žmones.

KODEL ČIEPIJIMAS PAGELBĖJA NEPRILEIST RAUPLIŲ?

Kada tik ligos bacila užpuola žmogų, kunas griebiasi piremonių prašalint. Tarp kitų dalykų, kunas pagamina tam tikrus chemikalus užnuodijimui bacilos. Per čiepymą įleidžiama kunan labai silpnos rušies bacilos, kurios negali pagimdyt tikras rauples, bet pradeda kuno prisirengimus apsigynimui jų. Apsigynimo chemikalai buna pagaminti prieš laiką ir kunas yra prisirengęs atstumpt rauplių bacilą, jeigu viena pasitaikytų.

KAIP ANTITOKSINAS DIRBA?

Paprastai kunas pagamina chemikalus, su kuriais atstumt užpuolimą bacilų. Kaip kada šie chemikalai gali but pagaminti iš lauko kuno ir padėti su tikslu. Pavyzdžiui, jeigu difterijos bacila butų įdėta į arklį, arklio kunas pagamina tam tikrą atstumiantį chemikalą. Šis chemikalas tąsyk ištrauktas iš arklio ir apvalytas. Tai yra difterijos antitoksinas. Kuomet įleistas į žmogų, kurs turi difterijos ligą, jis užmuša bacilą ant syk. Kunui nereikia laukt iki to laiko, kada gali pats pagamint del savęs reikalingą chemikalą.

KODEL ŽMOGUS SERGA KAIKURIOMIS LIGOMIS TIK SYKĮ?

Užtai, kad kunas pagamina chemikalus atstumimui bacilų per jų užnuodijimą, kaip aprašyta paskutiniuose atsitikimuose. Laike pirmos užpuolimo ligos kunas pagamina chemikalus ir kaikurie užsilikę buna kuno vidury. Jeigu tokios pat rušies bacila kada vėl įeitų, chemikalai greitai užnuodija.

KOKIE NUODAI ŽINOMI KAIPO TVIRČIAUSI?

Tokie nuodai pagaminti per bacilą, viena rušis užnuodijimo valgio. Vienas šaukštas šių nuodų užtenka nužudymui visus žmones ką gyvena pasaulyje. Laiminga, kad šiuos nuodus negalima nupirkt, vienok, jeigu butų nors tiek galima gaut, neišbutų veiklųs labai ilgai.

KODEL CHLOROFORMAS SUTEIKIA BESĄMONINGUMĄ?

Chloroformas turi nepaprastai tvirtą patraukimą ne tik del nervų udžių, bet ir smegenų udžių. Susirenka tenais ir veikia taip kad nervų palinkimai negali daugiau pereit; nė skausmo jautimai per nervus, nė mintys per įvairias smegenų dalis. Po operacijos, kraujas iš valios išima chloroformą i šnervų udžių ir nervai ir smegenys gali vėlei dirbt.

KAIP SENI CHIRURGAI UŽMARINDAVO LAIKE OPERACIJOS

Alkoholis buvo labai dažnai vartojamas, taipgi syvai kaikurių augalų, kaip opiumas. Seni egiptiečių chirurgai, kaikurie buvo labai gabųs, turėjo vieną budą, sudavimui ligoniui per galvą tam tikroj vietoj ir paskui padarė operaciją, tuo laiku, kuomet buvo be sąmonės nuo užgavimo.

KOKS ATLIKIMAS TREČIOS AKIES RANDASI VIDURY SMEGENŲ?

Vadinama skujinė gilė. Turi beveik tuos pačius nervų ryšius ir sustatymą kaip akis. Kas tikrai yra skujinė gilė ir kaip atsirado, yra dar vis gili mokslo paslaptis.

DRABUŽIŲ KANDIS

Drabužių kandis vėl atsiranda. Šeimyninkė, kuri neima žygius išanikint šituos kirminukus dabar, gailėsis, kuomet šaltas oras vėl atsiras.

Kada nors kandis padeda kiaušiniukus, kurie išsivysto į kirminukus, ėdančius drabužius per visą meto laiką, bet su šiltu oru jos pasidaro labai veiklios ir kiaušinukai daug greičiau išsiperia. Ypatingai šiaurinėse valstijose kandis pasirodo gegužės, birželio, liepos, rugpiučio, rugsėjo ir spalio mėnesiuose.

Drabužius reikia užlaikyt labai švariai nuolatai šepečiu valant ir prieš saulę vedinant. Reikia išvalyt kampus, siules ir kišenius. Jeigu drabužiai turi plėtmų, tai kandis tuojau į juos įsimes.

Vartojamus drabužius reikia irgi tankiai iššukuot.

Per vasarą reikia padėt visus vilnonius drabužius ir kitus dalykus. Reikia juos gerai išvalyt ir nuo kandžių apsaugot suvyniojant juos tuojaus į popierą ar sudedant į tam tikras skrynias, kur kandis negali įsigaut. Galima nupirkt įvairių rušių maišus, kurie, jeigu neapiplyšę labai gerai apsaugos drabužius nuo kandžių. Jeigu nors mažiausia apiplyšę netinkamos drabužiams dėt, nes kandis jau galės įsigaut.

Jeigu negalima gaut tų maišų, tai paprasta vyniojama popiera bus gera, arba paprasti laikraščiai. Kandis per popierą neįsigaus.

Užmušus kandžio kirminukus, yra gerai vartot naftaliną, kuris tuoj visus užmuš. Taipgi galima vartot paradiclorobenzene. Komparą patartina vartot, jeigu kas padėta į skrynią.

Cedrinės skrynės yra ypatingai geros apsaugot drabužius. Kandis nemėgsta cedrinį medį, nes jis užmuša jaunus kirminukus ir jiems neduoda išsivystyt. Visus drabužius reikia gerai išvalyt prieš saulę.—F.L.I.S.

Skaisti Saulė Užtekėjo

Skaisti saulė užtekėjo,
Nusišypsojo meiliai,
Kaip tik žemę palytėjo
Jos auksiniai spinduliai.
Visa gamta tuoj atgijo
Nuo saulutės spindulių,
Tvirtą išvaizdą įgijo,
Drąsiu žengdami keliu:
Lankoj bėga jau upeliai
Vandenėlį nešdami,
Jau pavasario paukšteliai
Atkeliavo mylimi.
Miškai rubais užsidėjo
Išeiginiais ir žaliais,
Laukai, pievos pražydėjo
Jau pavasario žiedais.
Viskas auga ir lapoja,
Žyd' pavasario laiku,
Kuris kelia ir artoją,
Kuriam grįčioj nejauku,
Kurs jau eina art, akėti
Pasilsėjusias dirvas,
Vasarojų skubin' sėti,
Sunkiai dirbdams per dienas.

J. Naruševičius.

MIRTIS IR GIMIMAS

Mirtis ir gimimas
Tur' savo ribas.
Už kurių paslėpta
Yr' lygiai kaž-kas.
Kuo buvau negimęs,
Kai negyvenau,
Kuo busiu numiręs—
Lygiai nežinau.
Man dvasinis balsas
Tvirtina tikrai,
Kad aš žemės dulkė
Busiu amžinai.

J. Naruševičius

PASTABOS

Anglijos Darbo Partijos vadas MacDonald 7 dieną birželio paskelbė ministerių kabineto sąstatą. Iš kabineto sąstato sulyg laikraščių pranešimo, didžiuma jų esą taikos šalininkai ir todel reiktų tikėtis taikos persvaros nusiginklavimo klausime.

:—o—:

Lietuvių Tautinės Sandaros seimas prasidėjo ketvirtadieny, birželio 6. Kas buvo kalbama ir kas nutarta, lietuvių spauda apie tai mažai buvo informuojama. Kiba Sandaros seimo sesijos vedamos prie uždarytų durų, ar gal neišsirinko spaudos reporterių?

:—o—:

Šiemet katalikiški vadai iš anksto ruošiasi prie Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos XIX-to Kongreso, kuris įvyks rugpiučio 20, 21 ir 22 dieną Cicero, Illinois, čia kongresas nustatys naujus planus savo tolymesnių darbų.

:—o—:

Sulig kominterno pranešimo, tilpusio amerikos lietuvių radikalinėj spaudoj, paduoto per Kapsuką ir Angarietį, ten aiškiai padiktuojama disciplina del frakcijų partijos vadų: tie, ką nesilaikys kominterno tarimo bus šalinami iš partijos laukan.

:—o—:

Harrison (N. J.) ekskunigas Povilas Miežvinis dviem šuviais pavojingai sužeidė Eleną Alytaitę 25 metų amžiaus ir paskui pats nusišovė. Policija sako, kad jis buvęs ne pilno proto ir užtai taip padarė. Dabar laikraščiai pakartotinai iš to įvykio daro visokias išvadas, kurios teikia skiatytojams nepaprastą įspudį.

—Ką tu sakai žmonai, kaip sugrįžti vėlai namon?

—Aš jai pasakau tik "labas vakaras," o jau toliau ji viena kalba.

VIETOS ŽINIOS

IŠVYKO LIETUVON. Marijona Petkunienė išvyko Lietuvon laivu "Columbus," kurs išplaukė birželio 11, dieną. Povilas Jelskis išvyko taipgi laivu "Columbus" aplankyt savo gimines ir parsivežt savo dukterį pasilikusią Lietuvoj laike Pasaulinės Karės. Sugrįžta Lietuvon apsigyvent ištisa šeimyna Vinco Vitunsko su savo moteria Mikalina ir trimis vaikais, Elena, Jurgiu ir Grasilda. Šioji šeimyna pasirinko sau laivą "Lituania," kurs išplauks birželio 18 dieną, tiesiog į Lietuvos juostą — Klaipėdą. "Amerikos Lietuvio" Agentura aprupino visus kelionės reikalus ir reikalingu sdokumentus.

MIRĖ — Veronika Baliukonienė (Pavadžiutė), Belmont ligoninėje po ilgos ligos, sekmadienį, birželio 2-trą dieną. Buvo 38 metų. Pailko du sunu: Juozą 15 metų ir Vladą 11 metų; taipgi motiną Pavadienę, dvi seseris—Uršulę ir Ievą ir brolį Pijušą, visi Lietuvoje. Birželio šeštą dieną ryto, po bažnytinių apeigų Šv. Marijos lenkų bažnyčioje tapo palaidota Notre Dame francuzų kapinėse. Buvo narė S.L.A. 57 kuopos ir delegaciją iš tos kuopos nešė karstą ir palydėjo iki palaidojimo vietos. Pašelpos gaus $600., kurie bus sunaudoti palaidojimui, gi likusieji bus paskirti vaikams. Paeina iš Bardauckų kaimo, Vilkaviškio apskričio, Lietuvos.

ALBINA OSIPAVIČAITĖ mokys lietuvaites plaukt ateinantį sekmadieny, birželio 16 dieną po peit, Maironio Parke. Labdarybės draugija rengia pikniką toje dienoje, tai bus gera proga ne tik pasilinksmint, bet ir išmokt kaip tapt plaukimo "čampionu." Visa L. V. 116 kuopa tikrai atsilankys, nes Albina prižadėjo per susirinkimą, išmokyt lietuvaites plaukt šį sekmadienį. Apart šių įdomumų, įvyks tokių lenktynių ką iki šioliai niekas nematė. Nė vienas lietuvis neturėtų apleist šią retą progą. K.

JUBILIEJINIS BANKIETAS paminėjimui 35 metų sukaktuvių nuo įsteigimo Šv. Kazimiero parapijos įvyks birželio 20 dieną, 7:30 vakare. Metuose 1894, kuomet susitvėrė šioji parapija, sykiu prasidėjo Worcesterio lietuvių istorija. Į trisdešimt penkis metus šio miesto lietuviai žymiai pakilo doroje, apšvietoje, ir visame kame. Šioji puota iškelta ne tik paminėjimui, bet ir atminimui parapijos vystymosi, bėgį, nuveiktus darbus, žmones ir draugijas, kurie pasišventė tam darbui. Visiems atsilankusiems bus suteikta istoriška knyga, kurioje aprašyta plačiai apie parapijos istoriją ir kurioje patalpinta svarbus paveikslai iš šio miesto lietuvių veikimų. Į bankietą atsilankys daug garbingų svečių iš apielinkės miestų — tarpe kurių ir miesto mayoras Michael O'Hara. Šioji vakarienė, kuri įvyks Šv. Kazimiero parapijos salėje, bus apvainikavimas 35 metų pasekmingos darbuotės. Visi kviečiami ateit į šį bankietą ir sykiu apvaikščiot jubiliejaus iškilmes. **Komisija.**

VESTUVĖS. Pranciškos Jerusevičiutės vestuvės su Antanu Puzaru įvyko birželio 10, pirmadienio rytą, Švento Kasimiero parapijos bažnyčioje. Isabelė Jakubauskiutė, duktė M. Jakubauskų, ištekėjo už Everett Joslyn, tą patį rytą, Aušros Vartų bažnyčioje.

LIETUVIŲ Pradinės Mokyklos užbaigimo vakaras ir dalinimas diplomų užbaigusiems kursą bernaičiams ir mergaitėms, įvyks birželio 16 dieną, sekmadienio vakarą. Šiais mteais apie penkiasdešimts vaikų gaus diplomus tam tikrose iškilmėse Šv. Kazimiero parapijos salėje. Be to bus labai įdomus ir gražus programas, kurį išipldys patys vaikučiai iš visų aštuonių skyrių. Lietuviai kviečiami ateit ir pasidžiaugt su savo priaugančia karta. **Rep.**

METINIS PIKNIKAS. Birutės tautiška pašelpinė draugija rengia savo metinį pikniką liepos (July) 14 dieną, Lietuvos Sunų ir Dukterų broliškos draugiojs darže, Olympia Parke, Šioji draugija iš anksto rengiasi smarkiai, kad butų didžiausias ir smagiausias piknikas. Prašome lietuvių rezervuot tą dieną šiam piknikui. **"B-tės" D-ja.**

DIDELIS PRANEŠIMAS. Worcesterio ir apielinkės lietuviams, Švento Jurgio draugija rengia didžiausį pikniką ant Bieliausko Ukės — miške, Webster, Mass. Worcesterio žmonės kviečiami atsilankyt į šitą pikniką, kuris įvyks sekmadienį, birželio 23-čią dieną. Lietuviai dar nematė tokio pikniko—orkestra grajis visokius įvairiausius linksmiausius ir smagiausius šokius; žymųs kalbėtojai sakys prakalbas; įvyks visokių lenktynių ir žaislų. Kurie nori atvažiuot į pikniką, malonėkite atsilankyt 12:30 valandą po pietų prie kampo Harding ir Endicott gatvių. Prašome atsilankyt kuo skaitlingiausiai į šį pikniką, nes tokis piknikas labai retai pasitaiko.

Užkviečia valdyba.

BAIGĖ MOKSLĄ. Albertas ir Antanas Pauliukoniai, sunųs gerai žinomo bizniero A. Pauliukonio, gavo mokslo užbaigimo paliudijimus nuo Naujos Anglijos Pramonės Mokyklos, birželio 11, 1929. Tą mokyklą šiemet baigė iš viso 43 studentai. Abudu jaunuoliai ėmė dalyvumą visuose mokyklos veikimuose. Albertas buvo prezidentas vieno kliubo, kurį pats sutvėrė prie mokyklos. Abudu prigulėdami prie Kazimieriečių draugijos veikia tarpe lietuvių ir labai populiariški — pavyzdingi jaunuoliai. Linkime abiem kuo geriausių pasisekimų savo paskirtoj srityje. **Rep.**

S.L.A. 57 KP. EKSKURSIJA ne juokais rengiama. Pereitais metais 10 busų buvo prilioduota kaip silkės bačkoj, o dar daugumai truko vietos ir turėjo nuleidę nosis grįžt atgal nematę ekskursijos. Mat, jie neklausė ekskursijos komisijos pranešimo ir nepirko tikietų iš kalno. O komisija tiek užsakė busų, kiek buvo tikietų parduota. Bet kuomet atėjo ekskursijos diena, tai visi subėgo, bet buvo jau per vėlų, nes rengimo komisija išlandė visas pakampes ir nė vieno buso nerado, kuris galėtų paimt tuos ekskursantus, kurie tikietų pirkimą iškalno atidėliojo. Todel dabar visi, kurie tik nori turėt smagią kelionę ir gerą laiką jurių suriame vandeny, prašome vietas iš kalno užsisakyt pas komisiją: E. J. Stega, 23 Penn ave., tel. P. 5141 W.; J. Norvaiša ir J. Šalaviejus, abudu gyvena, 16 Plantation St.

Rengiamoji ekskursija įvyks 21 dieną liepos, kaip 7:30 ryte, nuo Lietuvių svetainės, 29 Endicott gatvės. **Komisija.**

L. P. S. KLIUBO parengimai atsibuna kas savaitė Trečiadieniais ir Šeštadieniai ant Bungalow vasarnamy, kur galima smagiai pasišokt ir gražiai laiką praleist prie puikios Jono Dirvelio orkestros.

OLYMPIA PARKE pereitą šeštadienį ir sekmadienį susirinko skaitlingai publikos; vieni šoko, kiti žaidė, o treti maudėsi ežere. Žodžiu sakant visi buvo užimti ir linksmai laiką praleido. **Rep.**

GROSS STRAUSS COMPANY 335 to 337 Main gatvės

Vėsios! Vasarinės Suknios ir Vasariniai Kostiumai!

$16.50

Vėliausios Mados! Gražiausios Spalvos! Nepaprasta Medega!

Reikės turėt keletą šių puikių suknelių del nešiojimo laike atostogų!... laike išėjimų... laike įvairių sportų... laike išvažiavimų... laike darbo ofise!

Puošnios margos suknios... gėliuotos plonos suknelės... skalbiamos suknelės... drutos kasdieninės suknelės ir puikųs įvairųs kostiumai.

MIEROS MERGINOMS — MIEROS MOTERIMS

Gross Strauss Co.

ELEKTRA PATARNAUS JUMS UŽ PIGIAUSIĄ KAINĄ

Elektrinis Šaldytuvas

-Kalvinator-

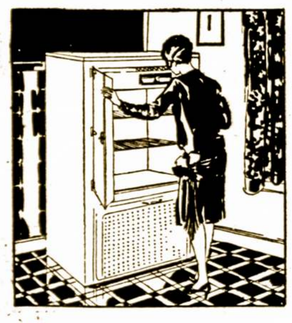

LABAI REIKALINGAS KIEKVIENAME NAME

Be tinkamo užlaikymo valgis tampa grasinimu. Su tinkamu užlaikymu, maistas tampa geriausiu sveikatos pasitikėjimu ką galima pasisavint. Elektrinis "Neperstojantis Šaltumas" užlaiko maistą saugiai visokiame ore.

Turime Apribotą Sankrovą 1928 Metų Modelių

Lygiai taip pasekmingai veikia ir su tąja pačia gvarancija kaip vėliausi modeliai.

Specialės Kainos Labai Lengvom Budžeto Išlygom Į 18 MĖNESIŲ UŽMOKĖT

The Worcester Electric Light Company

Electriniai Įtaisymai, Tai Pasekmingi Įtaisymai

11—15 FOSTER STREET — TEL. PARK 1600

LAIKINIS PARDAVIMAS NORINTIEMS PIRKT DOVANAS DEL VESTUVIŲ AR UŽBAIGIMO MOKSLO.

DU PONT IšDIRBYSTES NAUJAUSI TUALETUI DALYKAI

50 Setų po $7.50

DEŠIMT ŠMOTŲ... susidedant iš Veidrodžio, Šukų, Šepečio, Dviejų Žemčiugų ar Miltelių Dėžučių ir kitų mažesnių šmotų. Spalvos... Perlinė, Žalia, Rožinė, ir Gelsva, ant labai geros rušies Gintaro. Vidutiniškai pasiturintis žmogus šį setą gali lengvai nupirkt. Kuri gaus tokią dovaną bus pilnai užganėdinta, nes setas priduos grožės kambariui.

25 Setai po $10.50

DEŠIMT ŠMOTŲ... susidedant iš Veidrodžio, Šepečio, Šukų, dviejų žemčiugų ar Miltelių Dėžučių ir kitų mažesnių šmotų. Šie setai moderniškai padailinti ir galima išsirinkt iš keturių įvairių spalvų ant gintaro. Kiekvienas šmotas rankomis padailintas gražiais piešiniais auksinių lapų.

Tualėtui Dalykai—Pirmas Aukštas.

BARNARD SUMNER AND PUTNAM COMPANY

327 Main Street, Worcester, Mass.

PARSIDUODA

PARSIDUODA Maxwell automobilius, vertas $300. už labai numažinta kainą. Automobilis geras ir visuomet vertas tų pinigų. Vienok del tam tikru aplinkybių turi parsiduot už pigią kainą. Kreipkitės.

SIMONOS ŽUKAUSKAS
12 Vernon St. Worcester, Mass.

PAJIEŠKOJIMAI:

Paieškau Jono Varanavičiaus, iš okupuotos Lietuvos, kaimo Islydanių, Nočios parapijos, Kaniavos valsčiaus. Kur jis gyveno nežinau, nes 20 metų jokios žinios apie jį neturėjome. Ieškomieji arba juos žinantieji prašoma atsiliept šiuo adresu: Marijonas Varanavičius, Stacia Orany, Poczta Orany, POLAND.

Paieškau Petro Naujalio iš Giražerio, Varėnos valsčiaus, iš okupuotos Lietuvos, savo brolio išvykusio prieš karę Amerikon ir jokios žinios apie jį neturim. Apie jį žinantieji malonėkit pranešt ar gyvas ar mirusis. Musų adresas Petrunelia Naujaliutė, Varenos Stacija, Orany, Vilniaus rėdybos, POLAND.

ANT RANDOS.

ANT RANDOS septynių kambarių gyvenimas, su šildymu ir visais naujausiais patogumais. Kreipkitės —

54 PROVIDENCE STREET
Tel. Cedar 6031

ANT RANDOS krautuvė, gera vieta pardavimui valgomųjų daiktų; galima sykiu gaut ir tenementą. Kreipkitės:

54 PROVIDENCE STREET
Tel. Cedar 6031

"Amerikos Lietuvio" spaustuvėj atliekame visokius spaudos darbus.
14 Vernon St., Worcester, Mass.

REIKALAVIMAI:

Reikalingas darbininkas prie ukės darbų. Pageidaujama, kad butų vedęs ir nusimanąs apie ukės darbą. Darbas pastovus, ir mokestis gera. Kreipkitės—

ANTANAS JENČIUS
142 BOX — Hardwick, Mass.
(6—7)

TARPININKAS

Vaizbos, Kulturos ir Dailės Mėnesinis Žurnalas, su spalvuotais paveikslais. 40 puslapių, didelio formato.
Prenumerata metams $1, vienas numeris 10c.; užsieny—$1.50, vienas numeris 15 centų.
"Tarpininkas" duoda $200 arba laivakortę į Lietuvą ir atgal—dovanų.
"Tarpininkas" pagelbės jums apmokėt bilas. Įsigykit "Tarpininką" tuojau, tai sužinosit, kaip tą galima padaryt.
Kreipkitės šiuo adresu—

TARPININKAS
332 Broadway So. Boston, Mass.

L. J. PAULAUSKAS
Insurance Agentas

Apdraudžiu Namus, furničius, visokios rušies biznius, taip pat apdraudžiu ir užregistruoju automobilius. Ofisas:—

12 Vernon St.
(Naujame Kliubo name)
Tel. Park 5849 Worcester, Mass.

Vienatinis Lietuvis Gydytojas Worcestery

Dr. Juozas Landžius
(SEYMOUR)
51 Providence St., Worcester, Mass.
Ofisas atidarytas:
nuo 2 — 4 popiet; nuo 7—9 vakare.
Tel. Park 5873

M. W. ŽURINSKAS
PIRMOS KLESOS ŠIAUČIUS

Iš senų padarau naujus. Užlaikau čeverykų tavorą ir valyklą. Adresas:
86 WARD STREET

Motiejus A. Čivinskas
GERIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS
340 Harding St. Worcester, Mass.
Tel. Park 4156

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą.

JOSEPH J. DIRSA
LIETUVIS GRABORIUS

Teikia patarnavimą laidotuvėm ir išrandavoja automobilius vestuvėms ir kitokiems pasivažinėjimams.

GYVENIMO VIETA—
194 Millbury St. Tel. Cedar 4953
3rd floor
OFFICE FUNERAL HOME
212 Millbury St. Worcester, Mass.
Tel. Park 2756

MOTERYS, MERGINOS, TĖMYKIT!

Kodel jųs mokat dideles kainas už plaukų kirpimą ir liekat neužganėdintos, kad nenukerpa kaip norėjot? Ateikite pas mane, nusikirpt sykį, o aš užtikrinu, kad džiaugsitės.

Naujausios mados plaukų kirpimas Vyrams ir Moterims, tik 35 centai, Vaikams 25c. išskiriant šeštadienius.

D. Mažeika
26 WARD ST., WORCESTERYJE

KONTRAKTORIUS
Peter Katauskas
71 PENN AVE. WORCESTERYJE
Tel. Cedar 5619 J.

Budavojam naujus namus ir taisom senus, taipgi pastatom garadžius. Cemento darbas, tai musų speciailškumas. Viską atliekam sąžiniškai už prieinamą kainą.

Reikale plenus patys padarom ir suteikiam gerus, praktiškus patarimus.

MODERNIŠKAS GARADŽIUS
NUOSAVYBIŲ AGENTURA

Taisom automobilius, užlaikom geriausios rušies aliejų motorams. Sustokit musų stotyje ir gausit gerą patarnavimą. Tarpininkaunam pirkime ir pardavime nuosavybių. Kreipkitės į musų agenturą visais reikalais apie namus.

PERAS JURKINAS ir VINCAS LAUDIŠKAS
278 Harding St. Worcester, Mass.

Jonas Černius
Specialistas Nutraukimo Pirmos Komunijos Paveikslų
Seniausias ir geriausias Lietuvis
FOTOGRAFISTAS
8 Vernon Street, Worcester, Mass.

DR. TESSMER
Dentistas
308 MAIN STREET
Worcester, Mass.
(virš Iver Johnson krautuvės)
Tel. Park 3310

Park 2470 Res. Park 4225-R

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS

ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėje. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoje.

390 Main St., Room 931-932.
Worcester, Mass.